

1 Timotheüs 5: 21-25

We hebben vorige week afgesloten met op te merken dat Paulus hecht aan publieke terechtwijzing als iemand in zonde leeft. Paulus had zelfs ooit Petrus, een belangrijke leider van het eerste uur, terechtgewezen. Petrus zat normaal gesproken gewoon aan tafel bij broeders en zusters van niet-Joodse afkomst. Maar toen er een groep Joodse gelovigen aanwezig waren, distantieerde hij zich van de niet-Joden om bij zijn Joodse volksgenoten de indruk te wekken dat hij alleen bij Joden aan tafel zat. Paulus heeft hem toen in het openbaar terechtgewezen (Gal.2:11).

Paulus acht zulke publieke terechtwijzingen belangrijk. Ook bij de leiders van de gemeente. Hij vindt dat zo belangrijk dat hij het Timotheüs met een soort eedformule op het hart bindt. Ik betuig u voor God en voor Christus Jezus. Het betekent zoiets als: ik bezweer u.

Paulus maakt daarbij nog wel een belangrijke opmerking: zonder vooroordeel en partijdigheid. Bij de rechters van Israël was dat ook een vereiste. Zij moesten onpartijdig zijn, niet bevoordeeld. En dat mag ook bij de behandeling van aanklachten tegen oudsten geen rol spelen en evenmin bij hun terechtwijzing.

Zoiets kan makkelijk gebeuren. Timotheüs zou zo maar kunnen denken: moet ik die broeder, met ik zoveel in de dienst van de Heer heb samengewerkt, nu publiek terechtwijzen? Dat kan ik niet over mijn hart krijgen. Ik wil hem graag sparen.

Maar zo mag Timotheüs niet redeneren. Het gaat om de gemeente. Die moet beschermd worden. Daarom mogen partijdigheid en vooroordelen geen rol spelen. In kerken en gemeenten is niet zoveel terecht gekomen van het vermanen van oudsten en leiders. Vooral in gemeenten die ontstaan zijn rondom één voorganger blijkt correctie moeilijk. Misstappen en wangedrag van 'gezalvde' leiders is vaak door de vingers gezien. Maar ook in traditionele kerken waar de predikant op een voetstuk wordt geplaatst is dit risico aanwezig.

Omdat misstappen van leiders zo diep ingrijpen, moet alles gedaan worden om het zoveel mogelijk te beperken. Daarom moet Timotheüs oppassen dat hij niemand overijld de handen oplegt. Ik heb wel eens horen uitleggen, dat je terughoudend moet zijn in het opleggen van handen bij zieken, maar daar gaat het hier niet om. Het staat in het verband van de omgang met oudsten. Paulus wil zeggen dat je niet te snel iemand onder handoplegging moet bevestigen tot oudste of diaken. Vandaar

ook dat hij in het 3^e hoofdstuk al zei dat een oudste niet een pasbekeerde moet zijn. Als je al te snel iemand tot oudste aanstelt, zonder dat je de persoon goed kent, kun je maar zo tot de ontdekking komen dat je een kat in de zak hebt gekocht. Het is mogelijk dat in de loop van de tijd de pas bevestigde oudste blijk geeft van een onchristelijke levensstijl.

Als dat gebeurt, en Timotheüs is degene die hem bevestigd heeft, dan kan het maar zo gebeuren dat je de betreffende oudste de hand boven het hoofd houdt. Je hebt hem immers zelf bevestigd. En iemand publiek terecht wijzen impliceert de erkenning dat je zelf verkeerd hebt gehandeld.

Paulus wil voorkomen dat Timotheüs compromissen gaat sluiten op dit gebied.

Niet dat er nu al sprake van zou zijn dat Timotheüs inboet aan radicaliteit.

Integendeel. Timotheüs blijkt ervoor gekozen te hebben, ondanks zijn zwakke gezondheid, alleen maar water te drinken en geen druppel wijn.

Timotheüs wist dat er geloofsgenoten waren door wie het drinken van wijn als zondig werd beschouwd. We kunnen daarover lezen in Romeinen 14:21: *het is goed geen vlees te eten of wijn te drinken, noch iets, waaraan uw broeder zich stoot.*

Wijn werd in de Griekse wereld veel gebruikt bij het brengen van offers aan de afgoden. Het was schering en inslag dat een scheutje wijn op de grond werd gegoten als offer voor de afgoden. Wie zal zeggen, zeiden deze broeders, of van de wijn uit de kruik waaruit je drinkt, door de handelaar niet een klein scheutje als plengoffer aan een afgod geofferd is? Als dat gebeurd is en je drinkt als christen dan van die wijn, brengt je dat in aanraking met de afgoden.

Timotheüs had Paulus' onderwijs hierover ter harte genomen. Niet dat Paulus zelf direct bang was om met afgoden in aanraking te komen. Maar als je broeders en zusters, door wijn te drinken, aan het twijfelen zou brengen, kun je beter helemaal geen wijn drinken. Daarom had Timotheüs besloten helemaal geen wijn te drinken, hoewel het voor zijn gezondheid misschien wel beter zou zijn om af en toe een beetje wijn te drinken.

Maar dit is voor Paulus al te gortig. Natuurlijk is het goed om rekening te houden met je broeders en zusters. Het is al te gek als het ten koste gaat van je gezondheid. Drink daarom gerust af en toe een beetje wijn. Dat is goed voor je maag, was de overtuiging van Paulus.

Paulus komt in het laatste vers nog even terug op het in zonde leven van de oudsten. Bij mensen die in zonde leven, zijn twee typen te onderscheiden. Het ene type doet het zo openlijk en is zozeer een open boek, dat het bij een eerste oogopslag al duidelijk is wat voor vlees je in de kuip hebt en dat je hem niet als oudste de handen moet opleggen. Je ziet bij wijze van spreken, zijn zonde nog eerder dan de man zelf. Hun zonden gaan gewoon voor hen uit naar het gericht.

Maar er is ook een ander type. En bij hen ligt het omgekeerd. Als je hen ontmoet denk je: wat een prachtkerels! Dat zijn nog eens waardevolle figuren voor de gemeente. Zij zijn ervoor geknipt om leiding te geven in de gemeente en een voorbeeld voor de kudde. Maar langzamerhand leer je hen beter kennen. En na verloop van tijd kom je er achter wie ze werkelijk zijn. En dan mag je alleen maar dankbaar zijn dat je ze niet overijld de handen hebt opgelegd.

Voor goede werken geldt eigenlijk hetzelfde. Sommige zijn zo maar duidelijk. Andere hebben meer tijd nodig om herkend te worden. maar duidelijk worden ze allemaal. Ze kunnen niet verborgen blijven.

Zo herken je aan de vruchten de boom. Wacht totdat je vruchten ziet, voordat je iemand door handoplegging bevestigt in het opziensambt. Dat is in het belang van de gemeente. De gemeente is immers een visitekaartje van de waarheid. Als in de gemeente deze richtlijnen worden veronachtzaamd bij de verkiezing van diakenen, oudsten en voorgangers dan lopen we het risico dat het visitekaartje steeds groezeliger en onduidelijker wordt. En dat is een anti-getuigenis.

Opnieuw heeft Paulus ons een aantal praktische lessen meegegeven voor de inrichting van het gemeentelven. En altijd is het zijn doel dat het visitekaartje leesbaar blijft. Zo wordt de naam van onze Heiland verheerlijkt en zo wordt door de gemeente zichtbaar wie Hij is.

AMEN